

در شصت و دومین نشست نقد و اندیشه وزارت ارتباطات

مدیریت فضای مجازی

با فیلتر بنگ امکانپذیر نیست

محمد حسینی پژوهشگر دینی در شصت و دومین جلسه از سلسله نشست‌های «نقد و اندیشه»، فیلتر تلگرام را عاملی برای انحراف و پنهانکاری اعلام کرد و افزود: اگر اینستاگرام هم فیلتر شود در کشور فاجعه به وقوع می‌پیوندد.به گزارش «ایران»، شصت و دومین جلسه از سلسله نشست‌های «نقد و اندیشه» با موضوع «آسیب شناسی شبکه‌های اجتماعی در فضای مجازی» با حضور «حجت‌الاسلام سید محمد حسین حسینی» پژوهشگر دینی و روانشناس و «محمد رضا پویافر» جامعه‌شناس فرهنگی و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم انتظامی امین برگزار شد.

حسینی، در این نشست با اشاره به اینکه تمام تلاش ما بر این است که اگر فردی ما را نقد می‌کند باید اجازه بدهیم که نظر او در صفحه باقی بماند و آن را حذف نکنیم، گفت: کسانی که در صفحات اینستاگرام نظر می‌گذارند دو دسته هستند، دسته اول افرادی که طرفدار شما هستند و دسته دوم کسانی که با شما زاویه دارند. حسینی با اشاره به اینکه باید اول مشخص کنیم هدف از مدیریت فضای مجازی چه هست، افزود: هدف سیاستگذاران برای مدیریت این فضا، کنترل کودکان و نوجوانان و حفظ آنها از خطرات آن است ولی اینکه چگونه می‌خواهیم مدیریت بکنیم موضوع مهمتری است. این فعال فضای مجازی با بیان اینکه نمی‌توان با فیلترینگ مدیریت کرد، ادامه داد: کنترل افراد از بیرون از نظر روانشناسی بشدت ناکارآمد است و نمی‌توان با ضرب و زور کسی را کنترل کرد. وی افزود: روش آگاه کردن افراد بسیار مهم است. با فیلتر کردن، بستن و کنترل کردن نمی‌توان جواب گرفت بلکه این فضا را با آموزش و فرهنگ‌سازی می‌توان کنترل کرد.

حسینی با تأکید بر اینکه رسانه‌های اجتماعی بد با خوب ندارد و محتوایی که ما برای آن تولید می‌کنیم، آن را شکل می‌دهد، تصریح کرد: به نظر من برخی از مسئولان ما دغدغه تولید محتوا و اصلاح این فضا را ندارند بلکه بیشتر به دنبال قطع کردن آن هستند تا صورت مسأله را پاک کنند. ولی باید به این نکته توجه داشته باشند که بستن این پلتفرم‌ها باعث حضور مردم در یک تریبون و پلتفرم دیگر می‌شود.«محمد رضا پویافر» جامعه شناس و استاد دانشگاه نیز در این نشست با اشاره به اینکه با ورود اینترنت به کشور می‌توان دو سؤال را مطرح کرد، گفت: اول اینکه ما برای اینترنت چه کردیم؟ دوم اینترنت با ما چه کرد؟ در پاسخ به سؤال اول باید گفت ما اینترنت را به صورت قطره چکانی وارد کشور کردیم و الان بر بستر آن به مردم خدمات ارائه می‌دهیم و در برخی موارد آن را کند و حتی فیلتر کردیم و البته تمام این موارد در ذیل تغییرات اجتماعی در کشور بود که بدیهی به نظر می‌رسد ولی در شرایط فعلی مهم‌ترین مسأله کشور است.

وی ادامه داد: در پاسخ به سؤال دوم باید گفت تغییرات اجتماعی در نتیجه ارتباط فرهنگی با رسانه به وجود آمد و در هر لحظه سبک زندگی، رفتارها و تفکر ما را تغییر می‌دهد ولی در کشور هیچ نشانه‌ای از فکر کردن روی این موضوع نیست و در نتیجه رسانه، خانواده ما را تغییر داده است به صورتی که نرخ تجرد قطعی در ایران ۳/۴ است که بالاتر از میانگین بسیاری از کشورهای توسعه یافته است و این نشان می‌دهد که تلاش ما برای نهادهین کردن فرهنگ خانواده در کشور به بن بست رسیده است.

معرفی برترین پیام رسان های اجتماعی در سال ۲۰۲۰

واتس اپ محبوب ترین شبکه اجتماعی معرفی شد

آمار وب سایت استاتیستا نشان می‌دهد اپلیکیشن پیام رسان واتس‌اپ تا اکتبر سال ۲۰۲۰ با دو میلیارد کاربر ماهانه، محبوبترین اپلیکیشن پیام رسان جهان بوده است.

به گزارش ایسنا، ضریب نفوذ استفاده از این اپلیکیشن در بازارهای خارج از آمریکا قوی بوده و یکی از محبوبترین اپلیکیشن‌های اجتماعی موبایل در سراسر جهان شناخته می‌شود. شبکه اجتماعی فیس‌بوک در فوریه سال ۲۰۱۴ واتس‌اپ را به مبلغ ۱۹ میلیارد دلار آمریکا خریداری کرد.

رتبه‌بندی محبوبترین اپلیکیشن‌های پیام رسان موبایلی تا اکتبر سال ۲۰۲۰ به این ترتیب است:

- واتس‌اپ: دو میلیارد کاربر ماهانه
- مسنجر فیس بوک: یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون کاربر ماهانه
- وی چت: یک میلیارد و ۲۰۶ میلیون کاربر ماهانه
- کیو کیو(QQ): ۶۴۸ میلیون کاربر ماهانه
- اسنپ چت: ۴۳۳ میلیون کاربر ماهانه
- تلگرام: ۴۰۰ میلیون کاربر ماهانه

ایلان ماسک طرح بلندپروازانه جدیدی برای بازیافت بوستر موشک استارشیپ ارائه کرده که علاوه بر کاهش هزینه‌ها، انجام عملیات پرتاب را تسریع می‌کند.به گزارش مهر، مدیر ارشد اجرایی اسپیس ایکس جدیدترین ایده بلندپروازانه خود را فاش و با توثیتی اشاره کرد یک بازوی برج پرتاب موشک که برای مقدمات قبل از پرتاب وسیله نقلیه فضایی استفاده می‌شود، قادر خواهد بود بوستر را پس از پرتاب بازیافت کند. البته بوستر مذکور که هوی نام دارد، در حال توسعه است که بخشی از موشک استارشیپ خواهد بود.

با این روش بازیافت، بوستر موشک بسرعت روی برج پرتاب تغییر وضعیت داده می‌شود و می‌تواند در کمتر از یک ساعت یک بار دیگر به فضا پرتاب شود. در حال حاضر اسپیس ایکس مشغول توسعه موشک «سوپرهوی» در مقر بوکاچیکا نگراس است اما تصمیم دارد پرتازهای آزمایشی بیشتری بدون این بوستر عظیم روی استارشیپ انجام دهد. استارشیپ از دو بوستر سوپرهوی تشکیل شده و قرار است پس از تکمیل ۱۰۰ نفر را همراه خود به فضا ببرد. تاکنون اسپیس ایکس ۳ نمونه از موشک استارشیپ را به فضا پرتاب کرده و به نظر می‌رسد مشغول بررسی انجام فرآیند پرتاب پس از اضافه شدن بوسترها است.طرح بلندپروازانه ماسک از هزینه‌های پرتاب موشک می‌کاهد.

- یکشنبه ۱۴ دی ۱۳۹۹
- سال بیست و ششم
- شماره ۷۵۳۳

وزیر ارتباطات در شمال استان سیستان و بلوچستان:

اگر مقاومت وزارتخانه نبود ۹۰ درصد روستاها اینترنت نداشت

این سفر داریم:

شنبه ۶ دی: وزیر ارتباطات شنبه شب با از راه دور کره خورده و در بیشتر نقاط جهان دانش آموزان و دانشجویان در میانه این بحران با تکنولوژی دوست و همراه شدند اما تنها وجود زیرساخت‌های ارتباطی مناسب است که می‌تواند کمک کند تا در این شرایط، آموزش تعطیل نشود. در کشور ما نیز وزارت ارتباطات تاکنون فعالیت‌های گسترده‌ای در راستای تأمین زیرساخت‌های ارتباطی انجام داده و این تلاش‌ها در بحبوحه کرونا دوچندان شده است. با وجود این تلاش‌ها، مدت‌هاست در شبکه‌های اجتماعی عکس‌هایی از مناطق کم‌برخوردار و روستایی منتشر می‌شود که نشان می‌دهد دانش آموزان برای استفاده از شبکه شاد و آموزش آنلاین با مشکلاتی جدی مواجه هستند. یکی از این نقاط، سیستان و بلوچستان بود که در نهایت وزیر ارتباطات هفته گذشته در یک برنامه زنده اینستاگرامی با مردم این استان به گفت‌وگو نشست و به آنها وعده داد به‌صورت میدانی پیگیر تکمیل ارتباطات روستایی این استان خواهد شد. در همین راستا محمدجواد آذری جهرمی شنبه شب (۶ دی) برای تحقق این وعده و پیگیری تسریع پروژه‌های ارتباطی وارد شهر زاهدان شد تا در سفری ۱۰ روزه به حل مشکلات اساسی ارتباطی این استان بپردازد. وی البته در سفر به زهک در شمال استان با تأکید بر تلاش‌های وزارت ارتباطات در زمینه توسعه ارتباطات روستایی با اشاره به مخالفت برخی با این توسعه گفت: اگر مقاومت وزارت ارتباطات در برابر مخالفین توسعه ارتباطات روستایی نبود هم اکنون ۹۰ درصد روستاهای کشور به اینترنت دسترسی نداشتند. وی قرار است در این سفر ۱۰ روزه که تا ۱۵ دی ماه ادامه دارد به حل مشکلات بپردازد و پس از آن نیز چند تن از معاونانش در منطقه حضور خواهند داشت تا زمانی که این پروژه‌ها به سرانجام برسد.

■ اتصال ۱۲۰۰ روستا به شبکه ارتباطی

وزیر ارتباطات در سفر ۱۰ روزه خود به سیستان و بلوچستان، اتصال ۱۲۰۰ روستا به شبکه ارتباطاتی، تقویت جاده‌ای و ایجاد ارتباطات پایدار را هدفگذاری کرده و آنها را از جمله برنامه‌های این سفر عنوان کرده است. در این گزارش نگاهی به

http://irannewspaper.ir

editorial@irannewspaper.ir

پنجشنبه ۱۱ دی: وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در بازدید میدانی از روستاهای شهرستان دشتیاری از تجهیز مناطق این شهرستان به ۲۰۴ کیلومتر فیبرنوری و رفع اساسی مشکل ارتباطی این منطقه خبر داد و پس از حضور در روستای بسوت بخش باهو کلات به‌صورت میدانی در جریان مشکلات ارتباطی این روستا و روستاهای اطراف قرار گرفت. آذری جهرمی به اهالی این روستا قول داد تا دو هفته آینده از طریق اپراتور دوم، این روستا و روستاهای اطراف به اینترنت پرسرعت دسترسی پیدا کنند.

جمعه ۱۲ دی: وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در ادامه سفر خود در روز جمعه به روستاهای شهرستان‌های شمال این استان از جمله زابل، هامون، نیمروز، هیرمند و زهک رفت و در این بازدیدها به مردم این مناطق اعلام کرد تا ۲ هفته آینده روستای آنان به شبکه ملی اطلاعات متصل می‌شود و می‌توانند از اینترنت پرسرعت استفاده کنند. آذری جهرمی در شهرستان زهک سیستان و بلوچستان با اشاره به مخالفت برخی با توسعه ارتباطات روستایی، گفت: مخالفین توسعه ارتباطات در روستاها از تهمت اجرای برنامه ۲۰۳۰ تا مسائل دیگر را مطرح کردند و وزارت ارتباطات برای این کار تحت فشار قرار گرفت. وی با اشاره به اینکه دوران کرونا باعث تغییر دیدگاه مخالفین ارتباطات روستایی شد، گفت: این شرایط ثابت کرد این تفکر باطل بوده است. وزیر ارتباطات همچنین با هدف بررسی وضعیت ارتباطی و مخابراتی راهی بخش‌های جنوبی این استان شد و در جریان مشکلات و موانع طرح توسعه ارتباطی این شهرستان قرار گرفت.

شنبه ۱۳ دی: وزیر ارتباطات در ادامه سفر ۱۰ روزه خود راهی روستاهای بلوچستان شد تا از نزدیک در جریان طرح توسعه ارتباطات روستایی این منطقه قرار گیرد. وی ابتدا به همراه هیأت همراه از روستای حمید آباد بخش مرکزی شهرستان دگکان و در ادامه از روستای کسکان، از توابع بخش فوج شهرستان نیک‌شهر بازدید کرد و در ادامه راهی روستای گروکان، از توابع بخش بم‌پشت شهرستان سراوان شد تا روند محرومیت زدایی ارتباطات روستایی و مناطق محروم این استان را پیگیری کند.

سایت وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

اساسی در استان را دلیل عقب ماندگی در اتصال ۱۲۰۰ روستای بالای ۲۰ خانوار استان عنوان کرد و گفت: بر اساس برنامه‌ریزی انجام شده در چند روز گذشته، همراه اول ۵۰۲ سایت با اعتباری بالغ بر ۷۵۳ و اپرانسل ۱۴۳ سایت با اعتباری معادل ۲۱۴ میلیارد تومان راه‌اندازی می‌کنند و مخابرات نیز دو پروژه را با مبلغ ۱۷۰ میلیارد تومان در دست اجرا دارد که تمامی اعتبارات این پروژه‌ها از طرف وزارت ارتباطات پرداخت می‌شود.

آذری جهرمی تصریح کرد: همچنین شرکت مخابرات، توسعه تلفن خانگی را با مبلغ ۳۰ میلیارد تومان با شبکه فیبر نوری انجام می‌دهد. وی افزود: فاز نخست توسعه ارتباطات در سیستان و بلوچستان یک ماهه و فاز دوم که وابسته به شبکه انتقال مخابرات است تا پایان اسفند ماه و فاز سوم که راه‌اندازی سایت‌های جدید است تا پایان اردیبهشت انجام می‌شود. آذری جهرمی با اشاره به اهمیت زمان در این پروژه‌ها، تأکید کرد: سامانه‌ای طراحی می‌شود که تمام روستاها و تاریخ اتصال آنان به شبکه مشخص شده و مسئول توسعه آن نیز قابل نمایش است و در صورت تأخیر علت آن و مسئول آن مشخص می‌شود.

از مناطق این استان به فیبر نوری در مدت کوتاهی خبر داد. وزیر ارتباطات در این روز همچنین در بازدید از روستای توحیدآباد خاش از تحقق وعده سه هفته‌ای برای برقراری اینترنت پرسرعت برای این روستا و برخی از روستاهای منطقه خبر داد و گفت: تا ۲۱ روزه آینده روستای شما به نسل سوم و چهارم تلفن همراه مجهز می‌شود و به اینترنت پرسرعت دسترسی پیدا خواهید کرد. وی با اشاره به آمار بالای روستاهای باقی مانده بالای ۲۰ خانوار استان سیستان و بلوچستان، افزود: تا پایان اردیبهشت‌ماه سال آینده ۱۲۰۰ روستای باقی‌مانده نیز به اینترنت مجهز می‌شوند.

چهارشنبه ۱۰ دی: آذری جهرمی طی سفر به چابهار از نهایی شدن برنامه‌های توسعه ارتباطات در روستاهای سیستان و بلوچستان خبر داد. وی به تکلیف برنامه ششم توسعه در ارتباطات روستایی اشاره کرد و گفت: کرونا نیز اهمیت اینترنت و فضای مجازی را چندین برابر کرد و کسانی که تاکنون ما را برای اینترنت پرسرعت در روستاها نگهش می‌کردند هم اکنون برای اینکه در دورترین روستای کشور اینترنت نیست، ما را نگهوش می‌کنند.

وزیر ارتباطات عدم آمادگی زیرساخت‌های

تولید محتوا در کنار آموزش راه صیانت از کودکان در فضای مجازی است

■ گام ۳: نهادسازی

برای گسترش اکوسیستم کودک نیاز بود تا نهادهایی ایجاد شود که برخی از آنها را در ادامه آورده‌ام. هرچند به‌دلیل سگ‌اندازی‌ها رویکرد از سمت محتوا به خدمات تغییر یافت.

شتاب‌دهنده: یکی از مهم‌ترین نیازها شتاب‌دهنده‌های تخصصی کودک است. کمک کردیم تا اولین شتاب‌دهنده محتوای انیمیشن کودک ایجاد شود. یکی از ساختمان‌های وزارتخانه را در اختیار تیم مجری قرار دادیم تا بتواند فراتر از آنکه تولید محتوا کند، در حقیقت تولیدکنندگان محتواخروجی‌اش باشد.

وام ارزان: برای حوزه کودک و حوزه آموزش دستورالعمل خاصی برای وام وجوه اداره‌شده در نظر گرفتیم و البته یک قید مهم: اگر هر استارت‌اپی در حوزه کودک باشد می‌تواند ۲۰ درصد افزون بر سقف وام دریافت کند.

آموزش کارآفرینی و استارت‌اپی: از نخستین گروه‌های آموزش کودکان حمایت کردیم و آموزش ۳۰۰۰ دانش‌آموز را به این گروه‌ها سپردیم. با کمک آموزش و پرورش به بسیاری از شهرها گسترش دادیم. رویکرد رقابتی: در حاشیه الکام‌استارز که رقابت میان استارت‌اپ‌ها برقرار است، رویدادی خاص برای گروه‌های دانش‌آموزی ایجاد کردیم که امسال جایزه‌اش به ۶۰۰ میلیون تومان رسیده است و تیم‌های استارت‌اپی دانش‌آموزی در آن با هم رقابت می‌کنند. مدارس تابستانی: چند دوره مدارس تابستانی فناوری اطلاعات برگزار شد. مدارس تابستانی که در آن در هر دوره ۱۰ روزه دانش‌آموزان و کودکان با کدنویسی آشنا می‌دند.

دارد و سهمی بزرگ‌تر از زندگی روزمره ایرانیان، شاید امروز اکوسیستم کودک نیز وضعیت قابل توجهی داشت؛ اگر آن نگاه‌های تنگ‌نظرانه آغلی در مورد پلتفرم آموزش مدرسه‌اش توضیح می‌دهد و همین چند روز پیش محمد مرا نشاند

■ گام۴: برجسته‌سازی مسأله کودک

مسأله کودک فراتر از دسترسی است. کودک در دنیای امروز که به نام دنیای تولیدمصرف‌گر (ترجمه‌ای برای Prosumer از ترکیب دو واژه تولیدکنند+مصرف‌کننده) شناخته می‌شود؛ کودک فقط مصرف‌کننده محتوای کودک نیست، بلکه درست در زمانی که مصرف می‌کند در حال تولید محتوا نیز هست. اینترنت فقط رسانه‌ای نیست که تنها به‌دنبال سواد رسانه‌ای

باشیم، بلکه محلی برای شکوفایی خلاقیت و کارآفرینی هم هست. کودک امروز اصلاً تنها خودش را مصرف‌کننده نمی‌داند. در روزهای ابتدایی نشستستم بر صندلی وزارت از بازیگران اکوسیستم استارت‌اپی دعوت کردم تا در مورد اکوسیستم کودک صحبت کنیم. برجسته‌سازی مسأله کودک و تبدیل آن به یک دستور کار برای خودم و برای اکوسیستم را از آن زمان شروع کردم. در آن نشست تخصصی از بازیگران مختلف خواستم تا بخش کودک را یا به‌صورت مستقل یا به‌صورت بخش ویژه برنامه‌ریزی کنند. مثلاً فیلموبی بخش جدید کودک راه‌اندازی کند، یا کافه‌بازار بخش اپ‌های کودک و...

به موازات آن آموزش و پرورش خواستم تا سیم‌کارت کودک را به رسمیت بشناسد. مجوز فروش سیم‌کارت به نام دانش‌آموز و آمدن محتوای آموزشی روی اینترنت. سخت‌افزار کودک هم مورد توجه بود، برای همین در نخستین بازدیدهای رسمی‌ام به سراغ انارستان رفتم. به موازات این آماده‌سازی ذهنی در رسانه‌ها در موردش صحبت می‌کردم.

راه‌اندازی رویدادهای دانش‌آموزی نیز در همین راستا بود. انواع رویدادهای دانش‌آموزی با همکاری آموزش و پرورش.

■ گام۵: داستان‌های موفقیت

برای شکل‌گیری یک اکوسیستم و ایجاد هویت برای آن نیاز به شناسایی بازیگران پیشرو است؛ همان بازیگرانی که زودتر از دیگران

سینا با من قهر می‌کند گاهی که چرا پینگ بازی‌هایش بالااست، آگلی در مورد پلتفرم آموزش مدرسه‌اش توضیح می‌دهد و همین چند روز پیش محمد مرا نشاند

و یادم می‌دهد تا از فیلموبو برایش کارتون بگذارم. با تعجب به نگاهش می‌کنم می‌پرسد: تو با بابایت نمی‌نشستی کارتون ببینی؟ اینها تجربه‌های زیسته و روزمره من است با کودک‌انم. تجربه‌هایی که شاید نمی‌گذارند دغدغه کودک در فضای مجازی برابم هیچ‌وقت کم شود و البته همین تجربه زیسته است که مرا در حیرت از نگاه‌های پایدار این‌ها برانگیخته می‌برد.

سیستمی به موضوعات است. نگاه سیستمی است که امکان ایجاد و ساخت سیستمی پایدار و خوداتکارا فراهم می‌کند. کم‌نیتسند برنامه‌های دولتی که وابسته می‌ماند به یک مدیر، با آمدن‌اش شروع می‌شود و با رفتن‌اش تمام. این نگاه سیستمی به موضوع است که مفهوم اکوسیستم را تولید می‌کند. میزان سیستمی نگاه کردن ما به موضوع است که در راه‌حل‌ها و دعواهایمان نمایش داده می‌شود.

وقتی به موضوع کودک در فضای مجازی نگاه می‌شود دوباره ما با همین دونوع نگاه روبه‌رو هستیم. نگاه اول، نگاه قطع و فیلتر است که نه متوجه آن می‌شود که آموزش مجازی برای کودک امروز بخشی از سواد است. سوادی که در دنیای ما یعنی سواد پرسشگری، یعنی سواد دسترسی و در یک کلام یعنی بدون آموزش مجازی ما هیچ سوادى نداریم. آنها همچنین فراومش می‌کنند که تنها راه پیشرفت یعنی جامعه آینده برخوردار از نسلی کارآفرین باشد.

اما نگاه سیستمی یعنی درنظر گرفتن اجزای مختلفی که بدون من و ما و بدون بودجه دولتی می‌تواند دوام بیاورد. به همین دلیل بود که از همان ابتدای کارم از مفهوم «اکوسیستم کودک» استفاده کردم. برای اکوسیستم کودک برنامه‌ای داشتیم و آه‌گاه نگاه‌های تنگ‌نظرانه بودند! در کنار اکوسیستم استارت‌اپی که در این سال‌ها شکل گرفت و حالا سهمی از اقتصاد